

Harsányi László: *Az akarat nevelése a cserkészletben.* (A Debreceni M. Kir. Tisza István Tudományegyetem Pedagógiai Szeminárium és Pszichológiai Intézete. Igazgató: Dr. Mitrovics Gyula. 11. sz.) Sárospatak, 1938. Nyomtatta Kisfaludy László a ref. főiskola betűivel. (N. 8-r., 88 l.) Ára 2 P.

Juhász Jenő dr.: *Magyar nyelvtani óratervek a polgári iskolák számára.* II. rész: II. osztály. Bp. 1939. A szerző kiadása. Hornyánszky Viktor Rt. könyvnyomdája. (N. 8-r., 64 l.)

Karácsony Sándor: *A magyar észjárás és közoktatásügyünk reformja.* Bp. 1939. Exodus-kiadás. (N. 8-r., 304 l.) Ára 6 pengő.

Kemény Ferenc: *Német hatások a magyar nevelés- és oktatásügyre.* Bp. 1939. (Különnyomat a Magyar Tanítóképző 1939-i 1—6. számából.) Sárkánynyomda Rt. (N. 8-r., 80 l.)

Ranschburg Pál dr.: *Az emberi tévedések törvényszerűségei.* A magasabb szellemi működések helyes vagy téves voltát megszabó törvényekről, ép. fogyatékos és beteg állapotokban. (A Magyar Psychologiai Szemle X. kötetében megjelent közlemény bővített különnyomata.) Bp. 1939. Novák Rudolf és Társa. Ablaka György könyvnyomdája, Szeged. (N. 8-r., 198 l.)

Váradai József: *Az emberért vívott harc neveléstudományi következményei.* (A Szent István Akadémia hittudomány-bölcseleti osztályának értekezései. III. kötet, 5. szám.) Bp. 1939. Stephaneum nyomda. (N. 8-r., 16 l.)

A Budapesti M. Kir. Középiskolai Tanárképzőintézet évkönyve az 1938—1939. tanévre. Bp. 1939. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 56 l.)

Általános utasítások a gimnázium és leánygimnázium tantervéhez. Kiadta a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1939. évi május hó 2-án kelt 133.848/1939. I. ü. o. sz. rendeletével. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (K. 8-r., 236 l.)

Rendtartás a líceum és leánylíceum számára. Kiadta a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1939. évi május hó 10-én kelt 133.594/IX. ü. o. sz. rendeletével. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (K. 8-r., VIII + 96 l.)

Tanterv és utasítások a líceum és leánylíceum számára Kiadta a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1939. évi június hó 10-én kelt 133.864/1939. IX. ü. o. sz. rendeletével. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. (K. 8-r., 492 l.)

„Viharsarok” napsütésben. Békés vármegye Törvényhatósági Iskolánkülső Népnevelési Bizottságának III. évkönyve. MCMXXXIX. Összeállította **Tantó József.** A Körösvidék Rt. nyomdája, Békéscsaba. (N. 8-r., 220 l.)

VEGYES.

Schnepfenthal és Magyarország. Az ebben a számban ismertetett, Gutschluthsszal foglalkozó munka szerzőjével, J. L. Müller-rel közöltük a Magyarországra vonatkozó adatokat. Viszonzásul ő a következő figyelemreméltó részleteket bocsátotta rendelkezésünkre a magyar-német pedagógiai kapcsolatok területéről. A szerkesztésében megjelenő »Schnepfenthaler Nachrichten« 1931. évi 1. számában »Über Schnepfenthal und Ungarn« címmel két lapon ismerteti Szelényi Ödönnek a Magyar Paedagiában (1929, 179. l. f.)

»Schnepfenthal és Magyarország« c., majd németül a »Blätter der Vereinigung für die Geschichte Gothas«-ban (1930) megjelent cikkét, miközben nagy elismeréssel emlékezik meg Szelényinek alapos pedagógiai kutató munkásságáról. Ugyancsak e folyóiratnak 1935. évi 1. sz.-ban olvassuk, hogy az intézet 150. évi fennállása alkalmából üdvözlétét küldte ottani 1884. évi iskolatársainak »Herr Ernst Mechwart von Beleska, Pusztá-Beleszkai, Gazdasága Posta, Tavirda, Vasut, Pinczehela, Ungarn«. Végül ez évi 4. száma minket közelről érdeklő személyi adatokat közöl Carl Salzmannról, Schnepfenthal alapítójának 1935. márc. 28-án elhunyt magyar származású legidősebb dédunokájáról. Ez a Carl 1861 május 13-án született Kis-Besnyőn, a népiskolába Nagyatádon járt, azután Schnepfenthalba került, amelyet 1872-ben lábbaja miatt elhagyni kényszerült. Gyógykezelése után a csurgói gimnáziumot, majd a keszthelyi gazdasági akadémiát látogatta és gyakorlati éveit végeztével Schaumburg-Lippe György Magyarbóly és Illocska birtokainak tisztartója lett; amikor pedig ezek Frigyes főherceg tulajdonába mentek át, gazdasági főtanácsossá és főfelügyelővé nevezték ki. A szerb megszállás idejében is hű maradt urához, Emma leányához Villányba költözött és négy évi nyugalmas családi élet után elhunyt. A magyarbólyi családi sírboltban temették el, Vértessy Ildikó megtható búcsújával.

Müller (a drezdai Dreikönigsschule tanára) hosszabb levelében bővebb adatokat kér Schnepfenthalnak következő három magyar tanáráról: Jacob Glatz, Andreas Sholka és Johann Oberth, úgyszintén ezekről: Thomas Tschich (Csetnek), Liedemann (Lőcse) és S. Ambrosius (Selmechánya). Ezután ugyancsak részletesebb adatok kedvéért, felsorolja Schnepfenthalnak volt régiebb magyar tanulóit: Gustav Krajcovic (szül. Pest 1834), Carl Rath (sz. Szeged 1838, utóbb a bpesti iparmúzeum igazgatója), Ludwig Sándor (sz. Szeged 1843, utóbb kereskedő Párizsban), Ödön Hazay (sz. Temesvár 1846, utóbb bényi földbirtokos, u. p. Kéménd), Lukács Enyedi (sz. Szeged 1845, utóbb a Szegedi Napló szerkesztője), Theodor Flesch (Feledi, sz. Pest 1852, † 1896, festőművész), Fritz Strobentz (sz. Pest 1856, képipró), Geórg Strobentz, Alfred v. Probstner (sz. Lőcse 1857), Miclas v. Pattonyay (sz. Pattonya 1856, utóbb földbirtokos Pattonyán, Liptó megye), Carl v. Horváth (sz. Bpest 1859, utóbb építész), Árpád Bárdos (utóbb üveggyáros), Carl Ebner (sz. Bpest 1866), Julius Todorescu (sz. Bpest, 1866), Adolf Schmitt (sz. Gross Bossán), Hans Hauenschild (sz. Beocsin 1896), Wilhelm Hauenschild (sz. Beocsin 1900), Rudolf Hauenschild (sz. Nyustya 1905, ez — jegyzi meg Müller — lehetett Schnepfenthalnak utolsó magyarországi születésű tanulója).

Tekintettel a német szerző érdeklődésére, szerkesztőségünk köszönettel venne az utóbb felsoroltakra vonatkozó kiegészítő személyi adatokat. *kf.*

Felelős szerkesztő: Nagy J. Béla, felelős kiadó: Padányi-Frank Antal.

